

HARRASTUSILMAILUN TARKASTUSLENTOTOIMINTAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Tämä ilmailumääräys on annettu ilmailulain (281/95) 24 §:n nojalla. Tämä ilmailumääräys tulee voimaan 1.4.2003

1 KÄSITTEITÄ JA MÄÄRITELMIÄ

Lentokoe Taidonnäyte, joka annetaan lupakirjan, kelpuutuksen tai oikeuden myöntämistä varten, ja siihen liittyvä tarkastuslentäjän pitämä suullinen ja/tai kirjallinen kuulustelu

Tarkastuslento Taidon osoittaminen lupakirjan uudelleenkirjoittamista tai lupakirjan tai kelpuutuksen uusimista varten, ja siihen liittyvä tarkastuslentäjän pitämä suullinen ja/tai kirjallinen kuulustelu.

Lentokokeen tai tarkastuslennon suorituspäivä Lentokokeen tai tarkastuslennon suorituspäiväksi katsotaan se päivä, jolloin lentokokeen tai tarkastuslennon lento-osuus on suoritettu hyväksytysti. Jos lentokoe tai tarkastuslento on suoritettu useammassa osassa tai osa lentokokeesta tai tarkastuslennosta on uusittu, katsotaan suorituspäiväksi voimassaoloaikaa laskettaessa se päivä, jolloin ensimmäinen hyväksytysti suoritettu osa on lennetty.

Tarkastuslentäjä Tässä määräyksessä tarkastuslentäjällä tarkoitetaan henkilöä, jolla on Ilmailulaitoksen Lentoturvallisuushallinnon antama kirjallinen tarkastuslentäjän valtuutus ottaa vastaan kyseessä oleva lentokoe tai tarkastuslento.

2 SOVELTAMINEN

Tätä määräystä liitteineen sovelletaan kaikkiin purjelento-, moottoripurjelento-, autogiro-, ultrakevyt- ja kuumailmapallolentokokeisiin ja tarkastuslentoihin, jotka suoritetaan:

- lupakirjan myöntämiseksi, uudelleen kirjoittamiseksi tai uusimiseksi,
- lupakirjaan liitettävän kelpuutuksen myöntämiseksi, voimassaoloajan jatkamiseksi tai uusimiseksi, ja
- lupakirjan haltijalle myönnettäviä, kyseisestä lupakirjaa koskevassa ilmailumääräyksessä tarkemmin määriteltyjä oikeuksia varten.

3 LENTOKOKEEN TAI TARKASTUSLENNON VASTAANOTTAJAA KOSKEVAT VAATIMUKSET

3.1 Valtuutetut tarkastuslentäjät

Lentokokeen tai tarkastuslennon saa ottaa vastaan Lentoturvallisuushallinnon valtuuttama tarkastuslentäjä, jolla on ilmailumääräyksen PEL M2-16 mukainen Lentoturvallisuushallinnon antama kirjallinen valtuutus ottaa vastaan kyseessä oleva lentokoe tai tarkastuslento.

Lentoturvallisuushallinto voi tarvittaessa valtuuttaa tarkastuslennon vastaanottajaksi jonkin muun kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) jäsenvaltion valtuuttaman tarkastuslentäjän.

3.2 Tarkastuslentäjältä edellytettävä lupakirja ja kelpuutukset

Suoritettaessa lentokoe tai tarkastuslento tarkastuslentäjällä on, ellei Lentoturvallisuushallinto muuta hyväksy, oltava voimassa oleva se lupakirja ja ne kelpuutukset ja oikeudet, jotka vaaditaan kyseisen ilma-aluksen päälliköltä annettaessa lentokoulutusta sitä lupakirjaa ja/tai kelpuutusta tai oikeutta varten, jota lentokoe tai tarkastuslento koskee.

3.3 Tarkastuslentäjän esteellisyys

Lentokoetta uutta lupakirjaa, kelpuutusta tai oikeutta varten ei saa ottaa vastaan tarkastuslentäjä, joka on antanut tarkastettavalle lentokoulutusta kyseistä lupakirjaa, kelpuutusta tai oikeutta varten, eikä oikeudenkäymiskaaren 13 luvussa tarkoitettussa suhteessa kouluttajaan tai koulutettavaan oleva henkilö, ellei Lentoturvallisuushallinto erityisestä syystä sitä kirjallisesti hyväksy.

3.4 Lentokoe tai tarkastuslento tarkastuslentovaltuutuksia varten

Lentokokeet tarkastuslentäjän valtuutuksia varten on suoritettava Lentoturvallisuushallinnon tätä tehtävää varten erikseen valtuuttamalle tarkastuslentäjälle.

Tarkastuslennot tarkastuslentäjän valtuutuksen voimassaolon jatkamista ja uusimista varten on lennettävä Lentoturvallisuushallinnon tätä tehtävää varten valtuuttamalle tarkastuslentäjälle.

4 TARKASTETTAVAA KOSKEVAT VAATIMUKSET

4.1 Yleistä

Tarkastettavan on suoritettava hyväksytysti lupakirjan, kelpuutuksen tai oikeuden myöntämiseksi vaadittava teoria- ja lentokoulutus kokonaisuudessaan ja kaikki tietopuoliset kokeet ennen lupakirjan, kelpuutuksen tai oikeuden myöntämiseksi lennettävää lentokoetta.

4.2 Koulutuksen ja kokemuksen osoittaminen

Ennen lentokokeen tai tarkastuslennon aloittamista on tarkastettavan esitettävä tarkastuslentäjälle seuraavat selvitykset ja asiakirjat:

4.2.1 Lentokoe:

- 1) selvitys hyväksytysti suoritetuista lentokoulun järjestämistä teoriakokeista,
- 2) selvitys siitä, että tarkastettavalla on kyseessä olevan lupakirjan, kelpuutuksen tai oikeuden myöntämiseen vaadittava lentokokemus,
- 3) lento-oppilaan lupakirja (mikäli vaatimuksena) tai muu lupakirja,
- 4) henkilöllisyystodistus,
- 5) lausunto hylätystä lentokokeesta (jos aiempi lentokoe on hylätty), ja
- 6) voimassa oleva lääketieteellinen kelpoisuustodistus.

Tarkastuslentäjälle on pyydettyä esitettävä tarkastettavaa koskeva koulutuskirjanpito.

4.2.2 Tarkastuslento:

- 1) lentolupakirja;
- 2) henkilöllisyystodistus;
- 3) lausunto hylätystä tarkastuslennosta (jos aiempi tarkastuslento on hylätty), ja
- 4) lentopäiväkirja.

5 LENTOKOKEESEEN TAI TARKASTUSLENTOON KÄYTETTÄVÄ ILMA-ALUS, VARUSTUS JA TARVIKKEET

5.1 Tarkastettavan tai koulutusluvan haltijan on osoitettava lentokoetta tai tarkastuslentoa varten lentokelpoinen, tarkoitukseen soveltuva kaksoisohjain-

min (pl. kuumailmapallot) ja muutenkin asianmukaisesti varustettu ja lentokokeen tai tarkastuslennon mukaiseen lentotoimintamuotoon hyväksytty ilma-alus, sekä lennon valmisteluun ja suorittamiseen mahdollisesti tarvittavat suunnistus- ja muut välineet, tarvikkeet ja aineet

6 LENTOKOE TAI TARKASTUSLENTO

6.1 Yleistä

6.1.1 Lentokokeen tai tarkastuslennon tarkoituksena on tarkastaa tarkastettavan tietopuolinen ja taidollinen pätevyys. Näiden toteamiseksi lentokokeeseen tai tarkastuslentoon kuuluu varsinainen lento-osuus sekä kirjallinen ja/tai suullinen kuulustelu, joilla varmistetaan, että tarkastettava hallitsee käytännön lentotoiminnassa vaadittavat tiedot ja menettelmät.

6.1.2 Jos lentokoe tai tarkastuslento on suoritettu hyväksytysti, mutta tarkastettavan suoritus joissain kohdissa on ollut puutteellinen, voi tarkastuslentäjä lennon päätteeksi näyttää tarkastettavan suostumuksella paremman suoritustavan ja antaa tarkastettavan harjoitella suoritusta ja näin kouluttaa tarkastettavaa. Tässä koulutuksessa tai tällaisen koulutuksen jälkeen tehtyjä suorituksia ei katsota osaksi lentokoetta, tarkastuslentoa tai kuulustelua, eikä niillä voi korvata lentokokeessa, tarkastuslennolla tai kuulustelussa hylättyä suoritusta.

6.1.3 Tarkastettavalle on kaikissa tapauksissa tehtävä täysin selväksi, milloin lentokoe- tai tarkastuslento-ohjelma alkaa ja päättyy.

6.1.4 Lentokokeen tai tarkastuslennon jälkeen on tarkastuslentäjän annettava palaute suoritetusta lennosta tarkastettavalle ja tarvittaessa myös hänen lennonopettajalleen.

6.2 Lentokokeeseen tai tarkastuslentoon liittyvä kuulustelu

6.2.1 Tarkastuslentäjän pitämän kuulustelun tarkoituksena on varmistaa, että tarkastettava osaa käytännössä soveltaa kyseessä olevan lupakirjan, kelpuutuksen tai oikeuden edellyttämiä tietoja, määryksiä, menetelmiä ja taitoja tilanteissa, joihin hän saattaa lentotoiminnassa joutua.

6.2.2 Kysymykset voivat olla suullisia ja/tai kirjallisia ja ne tulisi esittää ennen lento-ohjelmaa sekä sen aikana. Kysymysten aiheiden, laajuuden ja lukumäärän on oltava riittävä, ja niiden on pääsääntöisesti liityttävä kyseisen tarkastuslennon ja/tai kuvitellun lennon valmisteluun ja suoritukseen ja lennolla mahdollisesti kohdattaviin tilanteisiin.

6.2.3 Tarkastettava saa vastatessaan käyttää ainoastaan niitä välineitä ja sitä lähdemateriaalia, joka

hänellä on käytännön lentotoiminnassa käytettävissä kysymyksen tarkoittamassa tilanteessa ja joita hän voisi todellisessa tilanteessa lennon suoritusta häiritsemättä käyttää.

6.2.4 Jos kuulustelu osoittaa, että tarkastettava ei hallitse kyseisen lupakirjan, kelpuutuksen tai oikeuden myöntämiseksi vaadittavia tietoja ja/tai menetelmiä kyseisen lupakirjan, kelpuutuksen tai oikeuden edellyttämällä tavalla, on lentokoe tai tarkastuslento hylättävä, vaikka lento-osuus olisikin suoritettu hyväksytysti. Jos ennen lento-osuutta suoritettu kuulustelu on hylätty, ei lento-osuutta tai sen osaa pidä ilman painavaa syytä suorittaa ennen hyväksytysti suoritettua uutta kuulustelua.

6.3 Ilma-aluksen päällikkö

6.3.1 Lentokokeessa, joka suoritetaan uutta lupakirjaa, kelpuutusta tai oikeutta varten tai tarkastuslennolla, joka suoritetaan vanhentuneen lupakirjan tai kelpuutuksen uusimiseksi, on tarkastuslentäjä ilma-aluksen päällikkö.

6.3.2 Tarkastuslennolla, joka suoritetaan voimassa olevan lupakirjan uudelleen kirjoittamista tai kelpuutuksen voimassaolon jatkamista varten, voi tarkastettava olla ilma-aluksen päällikkö edellyttäen, että hänellä on lisäksi voimassa oleva oikeus kuljettaa matkustajaa kyseisellä lennolla.

6.4 Tarkastuslentäjän sijoittuminen tarkastuslennolla

6.4.1 Tarkastuslentäjä voi olla lentokokeessa tai tarkastuslennolla joko toisella ohjaajan paikalla tai jos ilma-aluksessa on vain yksi ohjaajan paikka, sellaisella muulla paikalla, jolta hän pystyy valvomaan tarkastuslennon suoritusta ja kommunikoidaan tarkastettavan kanssa.

6.4.2 Jos lentoturvallisuushallinto on erikseen valtuuttanut tarkastuslentäjän vastaanottamaan lentokokeen tai tarkastuslennon ilman kyseisen ilma-aluksen päälliköltä vaadittua lupakirjaa ja/tai kyseisen lentokokeen tai tarkastuslennon edellyttämää kelpuutusta tai oikeutta, on hänen oltava lennolla muulla kuin vähimmäismiehistöön kuuluvan ohjaajan paikalla.

6.5 Tarkastettavan sijoittuminen tarkastuslennolla

Tarkastettavan on suoritettava lentokoe tai tarkastuslento paikalta, jolla hän voi suorittaa kaikki ilma-aluksen päällikön tehtävät.

Lennettäessä lentokoe tai tarkastuslento purjelentäjän pilvilentokelpuutusta varten kuomusta, on tarkastettavan sijoitettava tämän tehtävän mukaisesti.

6.6 Lentokokeen tai tarkastuslennon suoritus

6.6.1 Lentokoe tai tarkastuslento voidaan, olosuhteiden niin vaatiessa, suorittaa useammalla kuin yhdellä lennolla, ja se on hyväksytty, kun kaikki ohjelman osat on suoritettu hyväksytysti. Lentokoe- tai tarkastuslento-ohjelman kaikki osat on suoritettava hyväksytysti kuuden kuukauden kuluessa.

6.6.2 Lentokokeessa tai tarkastuslennolla on suoritettava kaikki kyseistä lupakirjaa, kelpuutusta tai oikeutta koskevan lentokoe- tai tarkastuslento-ohjelman kohdat, kuten kyseisessä ohjelmassa määrätään. Tarkastuslentäjä voi kuitenkin hyväksyä lentokokeen tai tarkastuslennon, jos jotain ohjelman yksittäistä kohtaa ei olosuhteiden takia ole mahdollista suorittaa. Poisjätetty kohta ei saa olla tarkastuksen kannalta keskeinen. Tarkastuslentolausunnossa ilmoitettava perusteet ao. kohdan poisjättämiselle.

6.6.3 Lento-ohjelman kohtien järjestystä voidaan tarvittaessa muuttaa. Suoritusta arvosteltaessa on kuitenkin kutakin lentokoe- tai tarkastuslento-ohjelman osaa tarkasteltava kokonaisuutena.

6.6.4 Tarkastettavan on suoritettava hyväksytysti kaikki lento-ohjelman kohdat. Tarkastuslentäjä voi sallia minkä tahansa menetelmän tai lentoliikkeen uusimisen kerran. Arvioidessaan suoritusta on tarkastuslentäjän kiinnitettävä huomiota paitsi kunkin yksittäisen kohdan suoritukseen myös tarkastuslento-ohjelmaan kokonaisuutena. Lentokoe tai tarkastuslento on hylättävä, jos tarkastettavan suoritus kokonaisuutena on heikko, vaikka hän olisikin suorittanut kaikki yksittäiset kohdat hyväksytysti.

6.6.5 Jos tarkastuslentäjä katsoo lennon missä tahansa vaiheessa, että lentokoe tai tarkastuslento on uusittava kokonaan, on asiasta ilmoitettava tarkastettavalle ja lento keskeytettävä.

6.6.6 Jos lentokoe tai tarkastuslento keskeytetään tarkastettavan pyynnöstä, mutta keskeytykseen ei tarkastuslentäjän mielestä ole pätevää syytä, on tarkastettavan suoritettava uusi täydellinen lentokoe tai tarkastuslento. Jos keskeytykseen on pätevä syy, riittää kun lentokokeen tai tarkastuslennon puuttuvat osat suoritetaan uudella lennolla.

6.6.7 Lentokoe tai tarkastuslento purjelentäjän pilvilentokelpuutusta varten voidaan lentää jäljitellyissä pilvilento-olosuhteissa.

6.6.8 Tarkemmat määräykset lentokokeen tai tarkastuslennon sisällöstä sekä lisäohjeet lento-ohjelman suorittamisesta ja arvostelemisesta annetaan erikseen julkaistuissa lentokoe- tai tarkastuslento-ohjelmissa.

6.6.9 Ilma-aluksessa ei lentokokeen tai tarkastuslennon aikana saa olla tarkastettavan ja tarkastuslentäjän lisäksi muita henkilöitä.

6.7 Hylätyn lentokokeen tai tarkastuslennon uusinta

6.7.1 Jos enemmän kuin viisi lentokokeen tai tarkastuslennon kohdista on hylätty, on lentokoe tai tarkastuslento uusittava kokonaisuudessaan. Muussa tapauksessa riittää kun kyseiset kohdat uusitaan. Jos mikä tahansa kohta hylätään uusintalentokokeessa tai uusintatarkastuslennolla, mukaan lukien aikaisemmin hyväksytyt kohdat, on lento uusittava kokonaisuudessaan.

6.7.2 Tarkastuslentäjä voi määrätä tarkastettavan hankkimaan lisä- tai kertauskoulutusta ennen lentokokeen tai tarkastuslennon uusimista. Lentokokeiden tai tarkastuslentojen suorituskertoja ei ole rajoitettu.

7 LAUSUNNOT JA ILMOITUKSET SUORITETUSTA LENTOKOKEESTA TAI TARKASTUSLENNOSTA

7.1 Tarkastuslentäjän on annettava lausunto jokaisesta suoritetusta lentokokeesta tai tarkastuslennosta sekä siihen liittyvästä kuulustelusta erikseen julkaistulla kyseistä lentokoetta tai tarkastuslentoa koskevalla lomakkeella. Lomakkeen jokaiseen kohtaan on merkittävä onko kohta hyväksytty vai hylätty. Suorittamatta jätetyt lentokoe- tai tarkastuslento-ohjelman kohdat on merkittävä ja syy suorittamatta jättämiseen kirjattava.

7.2 Hyväksytysti suoritettua, hylättyä tai keskeytettyä lentokoetta tai tarkastuslentoa koskeva alkuperäinen lentokoe- tai tarkastuslentolausunto on toimitettava Lentoturvallisuushallinnolle. Kopio hy-

lätyn tai osittain suoritettun lentokokeen tai tarkastuslennon lausunnosta on annettava tarkastettavalle.

7.3 Tarkastuslentäjän on merkittävä ja nimikirjoituksellaan varmennettava suoritettu lentokoe tai tarkastuslento ja sen tulos (hyväksytyt/hylätty) tarkastettavan lentopäiväkirjaan.

7.4 Tarkastuslentäjän on säilytettävä kopio antamastaan tarkastuslentolausunnosta vähintään 36 kuukautta.

7.5 Lentokoe tai tarkastuslento on voimassa lupakirjan tai kelpuutuksen myöntämistä, uudelleen kirjoittamista ja uusimista varten 3 kuukautta.

7.6 Jos tarkastuslento on hylätty, ei tarkastettava saa käyttää lupakirjan oikeuksia ennen kuin tarkastuslento on suoritettu hyväksytysti.

8 POIKKEUKSET

Lentoturvallisuushallinto voi perustelluista syistä määrätä tai myöntää poikkeuksia tästä määräyksestä, esimerkiksi jos:

- a) se on perusteltua ilma-alueen tai sen varustuksen ominaisuuksien takia; tai
- b) kyseessä on tavanomaisesta poikkeava, harvinaisen tai Suomessa uusi ilma-alusluokka tai -tyyppi; tai
- c) kyseessä on Lentoturvallisuushallinnon erikseen määräämä tarkastuslento tarkastettavan kelpoisuuden toteamiseksi tai lupakirjan tai kelpuutuksen uusimiseksi.